

Za zobowiązania podatkowe spółki odpowie nie tylko zarząd – projekt zmian w ordynacji podatkowej

Trwają prace nad [rządowym projektem nowelizacji ordynacji podatkowej](#), który w aktualnym brzmieniu zakłada daleko idące zmiany w modelu odpowiedzialności osób zarządzających za zobowiązania podatkowe spółek kapitałowych. Projekt przewiduje przede wszystkim:

Rozszerzenie zakresu podmiotowego odpowiedzialności

Odpowiedzialność może objąć także osoby faktycznie zarządzające spółką, pomimo braku ich formalnego powołania do zarządu.

Nowy model odpowiedzialności

Projekt zakłada odejście od wymogu bezskuteczności egzekucji wobec spółki oraz nowe przesłanki wyłączenia odpowiedzialności podatkowej.

Należyta staranność – jedna z przesłanek wyłączających odpowiedzialność

Ocenie będzie podlegać między innymi jakość ładu korporacyjnego przyjętego w spółce.

Rozszerzenie kręgu osób objętych odpowiedzialnością

Projekt wprowadza szeroką kategorię „osób zarządzających”, obejmującą nie tylko formalnych członków organów spółki, lecz również **osoby faktycznie (bezpośrednio lub pośrednio) uczestniczące w procesie zarządzania**.

Takie ujęcie zakresu podmiotowego może oznaczać rozszerzenie odpowiedzialności spoczywającej dotychczas wyłącznie na spółce i członkach zarządu, także na inne osoby funkcjonujące w strukturach spółki lub jej grupy kapitałowej. Może to dotyczyć dyrektorów, członków rad nadzorczych, wspólników, a nawet osób, które nie pełnią żadnej formalnej funkcji w spółce, jeśli tylko organ podatkowy uzna, że **podejmowały one faktyczne decyzje zarządcze w spółce**. W praktyce oznacza to, że brak powołania do zarządu nie będzie już chronił przed osobistą odpowiedzialnością.

Zmiana zasad odpowiedzialności

Podstawową przesłanką ponoszenia odpowiedzialności za zaległość podatkową spółki ma być **powstanie zaległości w czasie pełnienia funkcji lub faktycznego zarządzania spółką, bez konieczności uprzedniego wykazania bezskuteczności egzekucji wobec spółki**.

Uwolnienie się od odpowiedzialności, zamiast dotychczasowych przesłanek upadłościowych, ma być możliwe w dwóch przypadkach:

- › osoba zarządzająca wykaże dochowanie należytej staranności w zapobieżeniu powstaniu zaległości podatkowej, lub
- › osoba zarządzająca przed wszczęciem postępowania dotyczącego jej odpowiedzialności podejmie działania, które doprowadzą do zmniejszenia wysokości zaległości w znacznej części.

Projektodawca przewidział jednak, że powołanie się na ww. przesłanki nie będzie możliwe w przypadku wydania decyzji z zastosowaniem niektórych przepisów antyabuzyjnych, w tym w razie wydania decyzji z zastosowaniem klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania.

Należyta staranność jako przesłanka wyłączająca odpowiedzialność

Projekt nie określa, czym miałyby być „należyta staranność”. W praktyce oznacza to, że organy podatkowe wyznaczą standard wymagany w danych okolicznościach.

Projekt wiąże ocenę należytej staranności osoby zarządzającej z funkcjonującym w spółce ładem korporacyjnym, w tym z podziałem kompetencji, procedurami decyzyjnymi oraz mechanizmami kontroli wewnętrznej. W świetle projektu dochowanie należytej staranności wymagać będzie m.in. wprowadzenia „skutecznego i adekwatnego ładu organizacyjnego gwarantującego prawidłowość realizacji obowiązków spółki z zakresu prawa podatkowego”.

W efekcie rozwiązanie to może ułatwiać organom podatkowym identyfikację osób ponoszących odpowiedzialność za zaległości podatkowe spółki.

Inne zagadnienia w projekcie

Wydłużeniu ulec ma termin na wydanie decyzji orzekającej o odpowiedzialności osoby trzeciej – z pięciu do siedmiu lat. Ponadto możliwe będzie wydanie decyzji o zabezpieczeniu na majątku osoby zarządzającej jeszcze przed wydaniem decyzji rozstrzygającej o odpowiedzialności zarządu za zaległości podatkowe.

Aktualny status projektu i implikacje na przyszłość

Projekt UC138 pozostaje na wczesnym etapie prac legislacyjnych, co oznacza, że nie jest pewne, czy zostanie on skierowany do Sejmu, a proponowane rozwiązania mogą zostać jeszcze zmodyfikowane na kolejnych etapach procesu legislacyjnego. Obecny kształt projektu pozwala jednak dostrzec kierunek zmian, który może prowadzić do zwiększenia ekspozycji managementu na ryzyko odpowiedzialności podatkowej oraz wymagać rewizji przyjętych w spółkach rozwiązań w zakresie governance i compliance.

Na bieżąco monitorujemy przebieg prac legislacyjnych nad projektem nowelizacji. W przypadku przyjęcia proponowanych rozwiązań nasi doradcy pozostają do dyspozycji w zakresie oceny ich wpływu na ryzyko po stronie osób zarządzających oraz wsparcia w dostosowaniu organizacji i funkcjonujących procedur do nowych regulacji.

Kluczowi doradcy

Paweł Suchocki

Counsel
Praktyka Podatkowa

E: Pawel.Suchocki@dzp.pl
T: +48 660 440 353

Przemysław Lach

Senior Associate
Praktyka Prawa Spółek,
Fuzji i Przejęć

E: Przemyslaw.Lach@dzp.pl
T: +48 605 031 415

Marta Wieczorek

Senior Tax Consultant
Praktyka Podatkowa

E: Marta.Wieczorek@dzp.pl
T: +48 515 820 668